

Ayasofya'yı açmaktan zor olan

Ayasofya'yı açmak" diyoruz. Oysa Ayasofya müze olarak açıldı. Cami hüviyetinden çıkarılmıştı. Ve biz, Ayasofya'yı camiye çevirmenin çok zor olduğuna inanmıştık. Bir yıl evveline kadar belli ki bu ülkenin Cumhurbaşkanı da Ayasofya'yı açmanın dışarda ciddi bir bedeli olduğunu düşünüyor, açmanın kolay olduğunu düşünen bir

AHMET TAŞGETİREN

vatandaşı paylıyordu.

Açıldı. Henüz kıyamet de kopmadı. Aaaa, kolaymış. Bir – iki cılız Yunan vızıltısı oldu o kadar. İçerdeki tepkiler de Yunan vızıltısından fazla değil.

Peki ama Ayasofya'yı açmaktan zor olan ne ki?

Mesela 300 yıl boyunca Ayasofya adına kadar açık iken, hatta Halife-i rıy-i zemin de bihakkın görevini ifa ederken Osmanlı'nın yapamadığı...

Yani bir kısır döngüyü aşamadık ve koca İmparatorluk elimizden uçtu gitti, İmparatorluk dedimse, şatafatlı adında değilim meselenin, 24 milyon kilometrekarelik bir vatan demekti o, nizam-ı alem iddiasıydı, âleme nizam veremedikten başka, kendi kendimize bile bir nizam veremedik. Bütün Avrupa birlik oldu, ıslahat fermanları bilmem nelerle bize nizam vermeye kalktılar, o nizam projeleri de felakete dönüştü, yine de kendi nizamımızı bulamadık.

Ben "Labirentte iki asır" diye yazdım geçmişte bunu Sistem Sancısı isimli kitabımda. Dön dolaş dur, kendi söküğünü dikmeyi başarama.

Şimdi alın, 100'üncü yılına yaklaşıyoruz Cumhuriyet'in... 100 yıl önceki külli yıkılıştan bu yana geçen zamanı bütün bir coğrafya için "parantez dönemi" olarak niteledik, Cumhuriyet'i yeni bir ayağa kalkış hamlesi olarak görüp, artık yaraları tamamen sama zamanının geldiğine inandık, o coşku ile yola çıktık.... Öyle yanlışlar yaptık ki millet devletine küstü. Çağdaş liderlerimiz bu süreçte yapılan yanlışları da "restore" edeceklerdi. "Yolsuzluk, yoksulluk ve yasaklar" ile sembolize edilmişti yanlışlıklar. Adalet ve kalkınma hamlesi gerekliydi. İşte o arada "bahtımızın kilidi" gibi gördüğümüz Ayasofya'yı da açtık.

Ama gelin görün ki, adalet tökezliyor, yoksulluk ocaklar söndürüyor, yolsuzluk

ama gelin görün ki, adalet tökezliyor, yoksulluk ocaklar söndürüyor, yolsuzluk diz boyu, yasaklar katmer katmer ilerliyor.

Eğitim dökülüyor. Kültür dökülüyor. "Gençlik nereye gidiyor?" sorusu sosyal bilimcilerin masasında duruyor.

Hukuk devleti olduk mı?

Boy boy cezaevleri inşa ediyoruz, çünkü sistem suç ve suçlu üretiyor.

Devlet – toplum ilişkileri en sıkıntılı günlerini yaşıyor.

Osmanlı'da aradık, aradık, aradık...

Bulamadık. Devleti kaybettik sonunda.

Cumhuriyet'te arıyoruz, arıyoruz, arıyoruz.

Bütün kadroları denedik neredeyse... Laikleri, dindarları, libarelleri, otoriterleri, totaliterleri, solcuları, sağcılar, kapitalistlerin türlü – çeşitlisini...

Geldiğimiz nokta bu.

Kapasitemiz mi bu?

Yoksa birileri bahtımızı mı bağladı?

"Adalet adalet" diye geliyoruz, ondan sonra cezaevleri ağzına kadar insan dolduğu için yeni tutuklu ve mahkumlara yer açmak üzere af çıkarmak zorunda kalıyoruz. Hukuk sisteminiz, "ülke yöneticilerinin 'taktığı' adamları nasıl içerde tutabiliriz?"ın yollarını keşfetme arayışlarını sergiliyor.

Yüz yıl evvel Lozan'da adli kapitülasyonlar tartışılırken İtilaf devletleri temsilcileri "Sizin hakimlerinize güven olmaz, adli kapitülasyonlar devam etmeli, yargıçlarınızı eğitmeliyiz" diyorlardı. Bugün emin miyiz yargı sisteminin adil işlediğinden? Niye düzeltilmiyoruz? Niye yarı sistemi bir "Ele geçirme" alanı olarak görülüyor ve "Ele geçiren" onu birilerini biçmek, kendi yanlışlarını ise meşrulaştırmak için kullanıyor?

Ayasofya'nın kilidi bile yoktu. Herkes girebiliyordu oraya. "Artık cami cemaati de girebilir" dendi ve açıldı Ayasofya.

Ama adalet öyle kolay gelmiyor.

Onun için Hükmümları bile yargılayabilecek yürekli hukuk adamları lazım.

Eğitim kalitesi öyle kolay gelmiyor. Kültür kolay gelmiyor. Sanat kolay gelmiyor.

★ ★ ★

Bugün bayram. Böyle bir muhasebe yazısı geldi içimden. Pandemi ile birlikte hayatları çok çok daha zorlaşan milyonlar var. Cezaevlerinde dertlerini anlatamayan ve boğulan insanlar var. Dünyanın mazlumluları var. Çin zulmü altında inleyen Doğu Türkistanlılar var. Hele onlar var. Çinlilere "Doğu Türkistanlı kardeşlerimize zulmü durdurun" demek mi zor Ayasofya'yı açmak mı? Sizce hangisi?

Bayramınız mübarek olsun. Mazlumları duadan unutmayın. Doğu Türkistan'ı unutmayın. Unuttumayın.

atasgetiren@karar.com